

Αναθεώρηση του κανονισμού απαλλαγής κατά κατηγορία των κάθετων συμφωνιών

Επεξηγηματικό σημείωμα

Στις 9 Ιουλίου 2021, η Επιτροπή δημοσίευσε για δημόσια διαβούλευση σχέδιο αναθεωρημένου κανονισμού απαλλαγής κατά κατηγορία των κάθετων συμφωνιών (στο εξής: κανονισμός απαλλαγής κατά κατηγορία)¹. Ο κανονισμός απαλλαγής κατά κατηγορία πραγματεύεται τις λεγόμενες κάθετες συμφωνίες, δηλαδή τις συμφωνίες που αφορούν την προμήθεια και τη διανομή αγαθών και υπηρεσιών. Οι συμφωνίες αυτές είναι πανταχού παρούσες σε ολόκληρη την οικονομία της ΕΕ. Ο κανονισμός απαλλαγής κατά κατηγορία ορίζει ότι, εάν οι εν λόγω κάθετες συμφωνίες πληρούν ορισμένες προϋποθέσεις, η απαγόρευση του άρθρου 101 παράγραφος 1 της Συνθήκης δεν εφαρμόζεται σε αυτές. Το σχέδιο αναθεωρημένου κανονισμού απαλλαγής κατά κατηγορία συνοδεύεται από σχέδιο αναθεωρημένων κατευθυντήριων γραμμών για τους κάθετους περιορισμούς (στο εξής: κατευθυντήριες γραμμές για τους κάθετους περιορισμούς)², οι οποίες παρέχουν περαιτέρω καθοδήγηση σχετικά με τον τρόπο ερμηνείας και εφαρμογής του κανονισμού απαλλαγής κατά κατηγορία, αλλά και σχετικά με την αξιολόγηση, βάσει του άρθρου 101 παράγραφος 1 και του άρθρου 101 παράγραφος 3 της Συνθήκης, των κάθετων συμφωνιών που δεν απαλλάσσονται βάσει του κανονισμού απαλλαγής κατά κατηγορία.

Σκοπός της δημόσιας διαβούλευσης είναι να συγκεντρωθούν οι παρατηρήσεις των ενδιαφερόμενων μερών σχετικά με το σχέδιο αναθεωρημένου κανονισμού απαλλαγής κατά κατηγορία και το σχέδιο αναθεωρημένων κατευθυντήριων γραμμών για τους κάθετους περιορισμούς, και ιδίως σχετικά με τις αλλαγές που προτείνει η Επιτροπή, οι οποίες αποσκοπούν στην αντιμετώπιση των ζητημάτων που εντοπίστηκαν στην αξιολόγηση που παρατίθεται στο έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής που δημοσιεύθηκε στις 8 Σεπτεμβρίου 2020³.

Η αξιολόγηση έδειξε ότι ο κανονισμός απαλλαγής κατά κατηγορία και οι κατευθυντήριες γραμμές για τους κάθετους περιορισμούς αποτελούν χρήσιμα εργαλεία που διευκολύνουν σημαντικά την αξιολόγηση των κάθετων συμφωνιών βάσει του άρθρου 101 της Συνθήκης και συμβάλλουν στη μείωση του κόστους συμμόρφωσης για τις επιχειρήσεις. Ωστόσο, έδειξε επίσης ότι υπάρχει περιθώριο βελτίωσης της λειτουργίας του κανονισμού απαλλαγής κατά κατηγορία και των κατευθυντήριων γραμμών για τους κάθετους περιορισμούς, ιδίως όσον αφορά την ανάγκη προσαρμογής τους στις εξελίξεις της αγοράς που σημειώθηκαν μετά την έγκριση των ισχυόντων κανόνων.

Από την έναρξη της φάσης εκτίμησης επιπτώσεων του Οκτωβρίου 2020, η Επιτροπή συγκέντρωσε περαιτέρω στοιχεία σχετικά με τους τομείς που επιδέχονται βελτίωση, μεταξύ άλλων μέσω ανοικτής δημόσιας διαβούλευσης που διήρκεσε από τις 18 Δεκεμβρίου 2020 έως τις 26 Μαρτίου 2021, καθώς και μέσω συζητήσεων με τα ενδιαφερόμενα μέρη και τις εθνικές αρχές ανταγωνισμού. Τα σχέδια του αναθεωρημένου κανονισμού απαλλαγής κατά κατηγορία και των αναθεωρημένων κατευθυντήριων γραμμών για τους κάθετους περιορισμούς λαμβάνουν υπόψη όλα τα στοιχεία που έχουν συγκεντρωθεί μέχρι σήμερα. Η δημόσια διαβούλευση σχετικά με τα εν λόγω σχέδια αποτελεί

¹ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 330/2010 της Επιτροπής, της 20ής Απριλίου 2010, για την εφαρμογή του άρθρου 101 παράγραφος 3 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε ορισμένες κατηγορίες κάθετων συμφωνιών και εναρμονισμένων πρακτικών, ΕΕ L 102 της 23.4.2010, σ. 1.

² Κατευθυντήριες γραμμές που καθορίζουν τις αρχές αξιολόγησης των κάθετων συμφωνιών με βάση το άρθρο 101 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ΕΕ C 130 της 19.5.2010, σ. 1.

³ Βλ. έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής — Αξιολόγηση του κανονισμού απαλλαγής κατά κατηγορία των κάθετων συμφωνιών, SWD(2020) 172 final.

αναπόσπαστο μέρος των διερευνήσεων της Επιτροπής. Τα αποτελέσματά της θα ληφθούν υπόψη κατά την εκτίμηση επιπτώσεων, στην οποία θα βασιστούν οι τελικές εκδόσεις του αναθεωρημένου κανονισμού απαλλαγής κατά κατηγορία και των αναθεωρημένων κατευθυντήριων γραμμών για τους κάθετους περιορισμούς.

Στο παρόν στάδιο, τα σχέδια του αναθεωρημένου κανονισμού απαλλαγής κατά κατηγορία και των αναθεωρημένων κατευθυντήριων γραμμών για τους κάθετους περιορισμούς περιλαμβάνουν τις αλλαγές που πρότεινε η Επιτροπή με βάση τα στοιχεία που έχουν συγκεντρωθεί μέχρι στιγμής, όπως συνοψίζονται στο παρόν επεξηγηματικό σημείωμα, σύμφωνα με τους ακόλουθους τρεις στόχους της επανεξέτασης:

- Αναπροσαρμογή του ασφαλούς λιμένα ώστε να εξαλειφθούν τα ψευδώς θετικά αποτελέσματα και να μειωθούν τα ψευδώς αρνητικά στο πλαίσιο του κανονισμού απαλλαγής κατά κατηγορία **(στόχος 1)**·
- Παροχή στα ενδιαφερόμενα μέρη επικαιροποιημένων κατευθυντήριων γραμμών για ένα επιχειρηματικό περιβάλλον που αναδιαμορφώνεται από την ανάπτυξη του ηλεκτρονικού εμπορίου και των επιγραμμικών πλατφορμών, και εξασφάλιση πιο εναρμονισμένης εφαρμογής των κάθετων κανόνων σε ολόκληρη την Ευρωπαϊκή Ένωση **(στόχος 2)**· και
- Μείωση του κόστους συμμόρφωσης για τις επιχειρήσεις μέσω της απλούστευσης πολύπλοκων τομέων των ισχυόντων κανόνων και του εξορθολογισμού των υφιστάμενων κατευθυντήριων γραμμών **(στόχος 3)**.

1. Αναπροσαρμογή του ασφαλούς λιμένα ώστε να εξαλειφθούν τα ψευδώς θετικά αποτελέσματα και να μειωθούν τα ψευδώς αρνητικά στο πλαίσιο του κανονισμού απαλλαγής κατά κατηγορία

Μέσω της αξιολόγησης, η Επιτροπή εντόπισε τέσσερις τομείς που ενδεχομένως χρήζουν αλλαγών, με σκοπό την αναπροσαρμογή του ασφαλούς λιμένα που παρέχεται από τον κανονισμό απαλλαγής κατά κατηγορία στο σκοπούμενο πεδίο εφαρμογής του.

Δύο από τους τέσσερις τομείς (υποχρεώσεις διττής διανομής και ισοτιμίας, οι οποίες περιγράφονται λεπτομερέστερα παρακάτω) αφορούν πιθανά ψευδώς θετικά αποτελέσματα.

Τα ψευδώς θετικά αποτελέσματα αφορούν κάθετες συμφωνίες και περιορισμούς που καλύπτονται επί του παρόντος από τον ασφαλή λιμένα του κανονισμού απαλλαγής κατά κατηγορία, αλλά για τους οποίους δεν μπορεί να θεωρηθεί με επαρκή βεβαιότητα ότι ενισχύουν γενικά και συνολικά την αποτελεσματικότητα και, ως εκ τούτου, πληρούν τις προϋποθέσεις για απαλλαγή σύμφωνα με το άρθρο 101 παράγραφος 3 της Συνθήκης. Σε περίπτωση ψευδώς θετικών αποτελεσμάτων, η Επιτροπή έχει την υποχρέωση να μειώσει τον ασφαλή λιμένα ώστε να ευθυγραμμιστεί με το άρθρο 101 της Συνθήκης και τον εξουσιοδοτικό κανονισμό⁴.

---

⁴ Κανονισμός αριθ. 19/65/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 2ας Μαρτίου, για την εφαρμογή του άρθρου 85 παράγραφος 3 της Συνθήκης σε κατηγορίες συμφωνιών και εναρμονισμένων πρακτικών, ΕΕ 36 της 6.3.1965, σ. 35, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1215/1999 του Συμβουλίου, της 10ης Ιουνίου 1999, ΕΕ L 148 της 15.6.1999, σ. 1. Με τον παρόντα κανονισμό, το Συμβούλιο εξουσιοδότησε την Επιτροπή να εκδώσει κανονισμούς απαλλαγής κατά κατηγορία για ορισμένες κατηγορίες συμφωνιών και εναρμονισμένων πρακτικών που εμπίπτουν στο άρθρο 101 της Συνθήκης.

Οι δύο άλλοι τομείς (περιορισμοί των ενεργητικών πωλήσεων και διαδικτυακοί περιορισμοί, οι οποίοι περιγράφονται επίσης λεπτομερέστερα παρακάτω) αφορούν πιθανά ψευδώς αρνητικά αποτελέσματα.

Τα ψευδώς αρνητικά αποτελέσματα αφορούν κάθετες συμφωνίες και περιορισμούς που επί του παρόντος δεν καλύπτονται από τον κανονισμό απαλλαγής κατά κατηγορία, αλλά για τις/τους οποίες/-ους δεν μπορεί να θεωρηθεί με επαρκή βεβαιότητα ότι πληρούν γενικά, υπό ορισμένες προϋποθέσεις, τις απαιτήσεις για απαλλαγή σύμφωνα με το άρθρο 101 παράγραφος 3 της Συνθήκης. Δεδομένου ότι ο αποκλεισμός γενικά απαλλάξιμων κάθετων συμφωνιών και περιορισμών από τον ασφαλή λιμένα δεν οδηγεί σε παραβίαση του άρθρου 101 της Συνθήκης ή του εξουσιοδοτικού κανονισμού, δεν είναι επιτακτική ανάγκη να ενεργήσει η Επιτροπή. Ωστόσο, ο αποκλεισμός γενικά απαλλάξιμων κάθετων συμφωνιών από τον ασφαλή λιμένα αυξάνει την επιβάρυνση και, ως εκ τούτου, το κόστος συμμόρφωσης για τις επιχειρήσεις και ιδίως για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις (στο εξής: ΜΜΕ) κατά την αυτοαξιολόγηση της συμμόρφωσης των συμφωνιών τους με το άρθρο 101 της Συνθήκης. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή προσπαθεί να μειώσει όσο το δυνατόν περισσότερο τα εν λόγω ψευδώς αρνητικά αποτελέσματα.

- Η διττή διανομή καλύπτει καταστάσεις στις οποίες ένας προμηθευτής πωλεί τα αγαθά ή τις υπηρεσίες του όχι μόνο μέσω ανεξάρτητων διανομέων, αλλά και απευθείας σε τελικούς πελάτες, ανταγωνιζόμενος άμεσα τους ανεξάρτητους διανομείς του. Τα στοιχεία που έχουν συγκεντρωθεί μέχρι στιγμής κατά την επανεξέταση του κανονισμού απαλλαγής κατά κατηγορία δείχνουν ότι τα αρχικά μάλλον περιορισμένα σενάρια διττής διανομής έχουν παγιωθεί μετά την έκδοση του ισχύοντος κανονισμού απαλλαγής κατά κατηγορία και των κατευθυντήριων γραμμών για τους κάθετους περιορισμούς. Αυτό οφείλεται κυρίως στην αύξηση των διαδικτυακών πωλήσεων, οι οποίες διευκόλυναν τις απευθείας πωλήσεις από τους προμηθευτές, είτε μέσω των δικών τους διαδικτυακών καταστημάτων είτε μέσω διαδικτυακών αγορών. Ως εκ τούτου, η ισχύουσα εξαίρεση για τη διττή διανομή είναι πιθανό να απαλλάξει τις κάθετες συμφωνίες στις περιπτώσεις που τα πιθανά οριζόντια ζητήματα δεν είναι πλέον αμελητέα.

Η πρόταση που προβλέπεται στο άρθρο 2 παράγραφοι 4 έως 7 του σχεδίου αναθεωρημένου κανονισμού απαλλαγής κατά κατηγορία αποκλείει από τον υφιστάμενο ασφαλή λιμένα σενάρια διττής διανομής που ενδέχεται να εγείρουν οριζόντια ζητήματα. Το άρθρο 2 παράγραφος 4 του αναθεωρημένου σχεδίου κανονισμού απαλλαγής κατά κατηγορία περιορίζει τον υφιστάμενο ασφαλή λιμένα για τη διττή διανομή στις περιπτώσεις εκείνες, στις οποίες το συνολικό μερίδιο αγοράς των μερών στη λιανική αγορά δεν υπερβαίνει το 10 %, σύμφωνα με το υφιστάμενο ανώτατο όριο μεριδίου αγοράς για συμφωνίες μεταξύ ανταγωνιστών, το οποίο χρησιμοποιείται στην ανακοίνωση de minimis⁵.

Το άρθρο 2 παράγραφος 5 του αναθεωρημένου κανονισμού απαλλαγής κατά κατηγορία προβλέπει έναν πρόσθετο αλλά πιο περιορισμένο ασφαλή λιμένα για τη διττή διανομή, όταν ο προμηθευτής και οι διανομείς του έχουν συνολικό μερίδιο αγοράς σε επίπεδο λιανικής άνω του 10 %, αλλά εξακολουθούν να μην υπερβαίνουν το ανώτατο όριο του μεριδίου αγοράς, ήτοι το 30 %, που αναφέρεται στο άρθρο 3 του κανονισμού απαλλαγής κατά κατηγορία. Σε μια τέτοια περίπτωση, προκειμένου να διατηρηθεί ο ασφαλής λιμένας στο μέτρο του δυνατού και να

---

⁵ Ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με τις συμφωνίες ήσσονος σημασίας οι οποίες δεν περιορίζουν σημαντικά τον ανταγωνισμό σύμφωνα με το άρθρο 101 παράγραφος 1 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ανακοίνωση de minimis), ΕΕ C C 291 της 30.8.2014, σ. 1.

αυξηθεί η ασφάλεια δικαίου για τις επιχειρήσεις, όλες οι πτυχές της κάθετης συμφωνίας τους εξακολουθούν να απαλλάσσονται, με εξαίρεση τις ανταλλαγές πληροφοριών μεταξύ των μερών της κάθετης συμφωνίας. Προκειμένου τα σενάρια διττής διανομής βάσει του άρθρου 2 παράγραφοι 4 και 5 να επωφεληθούν από τον αναθεωρημένο ασφαλή λιμένα, διευκρινίζεται επίσης στο άρθρο 2 παράγραφος 6 του αναθεωρημένου σχεδίου κανονισμού απαλλαγής κατά κατηγορία ότι οι κάθετες συμφωνίες δεν θα πρέπει να περιλαμβάνουν περιορισμούς εξ αντικειμένου βάσει του άρθρου 101 παράγραφος 1 της Συνθήκης ούτε περιορισμούς ιδιαίτερης σοβαρότητας βάσει του άρθρου 4 του αναθεωρημένου κανονισμού απαλλαγής κατά κατηγορία.

Περαιτέρω διευκρινίσεις σχετικά με το αναθεωρημένο πεδίο εφαρμογής της εξαίρεσης της διττής διανομής παρέχονται στο σχέδιο αναθεωρημένων κατευθυντήριων γραμμών για τους κάθετους περιορισμούς (βλ. ενότητα 4.4.3 του αναθεωρημένου σχεδίου κατευθυντήριων γραμμών για τους κάθετους περιορισμούς), όπου γίνεται επίσης αναφορά στις οριζόντιες κατευθυντήριες γραμμές⁶. Οι εν λόγω οριζόντιες κατευθυντήριες γραμμές τελούν επί του παρόντος επίσης υπό επανεξέταση και θα μπορούσαν στο μέλλον να παράσχουν περαιτέρω καθοδήγηση σχετικά με οριζόντιες και κάθετες ανταλλαγές πληροφοριών σε καταστάσεις διττής διανομής, ώστε να αυξηθεί περαιτέρω η ασφάλεια δικαίου για τις επιχειρήσεις.

Επιπλέον, το σχέδιο αναθεωρημένου κανονισμού απαλλαγής κατά κατηγορία αποτυπώνει την προτεινόμενη αλλαγή για την επέκταση του πεδίου εφαρμογής της εξαίρεσης της διττής διανομής, ώστε να συμπεριληφθούν οι χονδρέμποροι και οι εισαγωγείς (βλ. άρθρο 2 παράγραφος 4 στοιχείο α) του σχεδίου αναθεωρημένου κανονισμού απαλλαγής κατά κατηγορία). Ωστόσο, το άρθρο 2 παράγραφος 7 του αναθεωρημένου κανονισμού απαλλαγής κατά κατηγορία αποκλείει τους παρόχους επιγραμμικών υπηρεσιών διαμεσολάβησης από το ευεργέτημα της εν λόγω εξαίρεσης εάν έχουν υβριδική λειτουργία, δηλαδή όταν πωλούν προϊόντα ή υπηρεσίες ανταγωνιζόμενοι επιχειρήσεις στις οποίες παρέχουν επιγραμμικές υπηρεσίες διαμεσολάβησης.

- Οι υποχρεώσεις ισοτιμίας, οι οποίες μερικές φορές αναφέρονται και ως ρήτρες του μάλλον ευνοούμενου κράτους, μπορούν να οριστούν ως υποχρεώσεις, για μια επιχείρηση, να προσφέρει στα συμβαλλόμενα μέρη της τους ίδιους ή καλύτερους όρους με εκείνους που προσφέρονται σε οποιονδήποτε άλλο δίαυλο πωλήσεων/εμπορικής διάθεσης (π.χ. άλλες πλατφόρμες) ή στον δίαυλο άμεσων πωλήσεων της εταιρείας (π.χ. στον δικό της ιστότοπο ή ιστοτόπους). Όλες οι ρήτρες ισοτιμίας απαλλάσσονται επί του παρόντος κατά κατηγορία βάσει του κανονισμού απαλλαγής κατά κατηγορία, αλλά υπόκεινται όλο και περισσότερο σε μέτρα επιβολής από τις αρχές ανταγωνισμού κατά τα τελευταία έτη.

Δεδομένου ότι τα εν λόγω μέτρα επιβολής επικεντρώθηκαν σε ρήτρες ισοτιμίας που σχετίζονται με τους έμμεσους διαύλους πωλήσεων, το αναθεωρημένο σχέδιο κανονισμού απαλλαγής κατά κατηγορία καταργεί το ευεργέτημα της απαλλαγής κατά κατηγορία για τις εν λόγω υποχρεώσεις ισοτιμίας λιανικής σε όλες τις πλατφόρμες, οι οποίες επιβάλλονται από παρόχους επιγραμμικών υπηρεσιών διαμεσολάβησης. Αυτό το είδος υποχρέωσης ισοτιμίας προστίθεται στον κατάλογο των εξαιρούμενων περιορισμών, βλ. άρθρο 5 στοιχείο δ) του αναθεωρημένου σχεδίου κανονισμού απαλλαγής κατά κατηγορία. Η συνέπεια αυτής της προτεινόμενης αλλαγής

---

⁶ Κατευθυντήριες γραμμές για την εφαρμογή του άρθρου 101 της Συνθήκης στις συμφωνίες οριζόντιας συνεργασίας, ΕΕ C11 της 14.1.2011, σ. 1, όπως τροποποιήθηκε με τα διορθωτικά ΕΕ C 33 της 2.2.2011, σ. 20.

είναι ότι αυτού του είδους η υποχρέωση ισοτιμίας θα πρέπει να αξιολογηθεί μεμονωμένα βάσει του άρθρου 101 της Συνθήκης.

Αντιστρόφως, το σχέδιο αναθεωρημένου κανονισμού απαλλαγής κατά κατηγορία εξακολουθεί να απαλλάσσει κατά κατηγορία τις υποχρεώσεις ισοτιμίας λιανικής όσον αφορά τους διαύλους απευθείας πωλήσεων ή εμπορικής διάθεσης (η λεγόμενη «περιορισμένη ισοτιμία»). Αυτές οι περιορισμένες υποχρεώσεις ισοτιμίας λιανικής, καθώς και οι υποχρεώσεις ισοτιμίας χονδρικής, εξακολουθούν να επωφελούνται από τον ασφαλή λιμένα που παρέχεται από τον κανονισμό απαλλαγής κατά κατηγορία, υπό την προϋπόθεση ότι πληρούνται οι γενικοί όροι για την εφαρμογή του κανονισμού απαλλαγής κατά κατηγορία, ιδίως το ανώτατο όριο μεριδίου αγοράς του 30 % που προβλέπεται στο άρθρο 3 του κανονισμού απαλλαγής κατά κατηγορία. Περαιτέρω καθοδήγηση σχετικά με την αξιολόγηση των υποχρεώσεων ισοτιμίας παρέχεται στις ενότητες 6.2.4 και 8.2.5 του σχεδίου αναθεωρημένων κατευθυντήριων γραμμών για τους κάθετους περιορισμούς.

- Οι περιορισμοί των ενεργητικών πωλήσεων αφορούν περιορισμούς στην ικανότητα του αγοραστή να προσεγγίσει ενεργά μεμονωμένους πελάτες. Οι επί του παρόντος ισχύοντες κανόνες του κανονισμού απαλλαγής κατά κατηγορία περιέχουν μόνο περιορισμένες εξαιρέσεις στις οποίες επιτρέπονται περιορισμοί των ενεργητικών πωλήσεων. Τα στοιχεία που έχουν συγκεντρωθεί μέχρι στιγμής στο πλαίσιο της επανεξέτασης του κανονισμού απαλλαγής κατά κατηγορία και των κατευθυντήριων γραμμών για τους κάθετους περιορισμούς δείχνουν ότι οι εν λόγω κανόνες είναι ασαφείς και περιορίζουν τους προμηθευτές κατά τον σχεδιασμό των συστημάτων διανομής τους σύμφωνα με τις επιχειρηματικές τους ανάγκες.

Με βάση τα στοιχεία αυτά, το άρθρο 1 παράγραφος 1 στοιχείο ιβ) σε συνδυασμό με το άρθρο 1 παράγραφος 1 στοιχείο ιδ) του αναθεωρημένου σχεδίου κανονισμού απαλλαγής κατά κατηγορία ορίζουν τους περιορισμούς των ενεργητικών πωλήσεων. Επιπλέον, το σχέδιο αναθεωρημένου κανονισμού απαλλαγής κατά κατηγορία περιλαμβάνει προτεινόμενες αλλαγές στους κανόνες για τους περιορισμούς των ενεργητικών πωλήσεων όσον αφορά κυρίως το άρθρο 4 στοιχεία β) έως δ) του αναθεωρημένου σχεδίου κανονισμού απαλλαγής κατά κατηγορία.

Στο άρθρο 4 στοιχείο β) θεσπίζεται η δυνατότητα κοινής αποκλειστικότητας, η οποία επιτρέπει σε έναν προμηθευτή να ορίζει περισσότερους από έναν αποκλειστικούς διανομείς σε συγκεκριμένη περιοχή ή για συγκεκριμένη ομάδα πελατών. Ταυτόχρονα, η προτεινόμενη αλλαγή συνδέει την εν λόγω κοινή αποκλειστικότητα με την αποτελεσματικότητα του συστήματος αποκλειστικής διανομής, ώστε να διασφαλίζεται ότι δεν οδηγεί σε κατακερματισμό της ενιαίας αγοράς. Για τον σκοπό αυτόν, το σχέδιο αναθεωρημένων κατευθυντήριων γραμμών για τους κάθετους περιορισμούς διευκρινίζει ότι ο αριθμός των οριζόμενων διανομέων θα πρέπει να καθορίζεται κατ' αναλογία προς την κατανομηθείσα περιοχή ή ομάδα πελατών κατά τρόπο ώστε να εξασφαλίζεται όγκος επιχειρηματικών δραστηριοτήτων που θα διαφυλάσσει τις επενδυτικές τους προσπάθειες.

Μια άλλη αλλαγή όσον αφορά την αποκλειστική διανομή αφορά τη δυνατότητα του προμηθευτή να υποχρεώνει τους αγοραστές του σε μετακύλιση στους πελάτες τους. Σύμφωνα με το άρθρο 4 στοιχείο β) του αναθεωρημένου σχεδίου κανονισμού απαλλαγής κατά κατηγορία, μια τέτοια μετακύλιση είναι δυνατή σε περίπτωση που ο πελάτης του αγοραστή έχει συνάψει συμφωνία διανομής με τον προμηθευτή ή με μέρος στο οποίο παραχωρήθηκαν δικαιώματα διανομής από τον προμηθευτή. Η αλλαγή αποσκοπεί στην ενίσχυση της προστασίας των επενδυτικών κινήτρων των αποκλειστικών διανομέων.

Επιπλέον, το άρθρο 4 στοιχείο γ) του σχεδίου αναθεωρημένου κανονισμού απαλλαγής κατά κατηγορία παρέχει στα συστήματα επιλεκτικής διανομής ενισχυμένη προστασία έναντι των πωλήσεων από μη εξουσιοδοτημένους διανομείς εγκατεστημένους εντός της περιοχής επιλεκτικής διανομής.

- Όσον αφορά ορισμένα έμμεσα μέτρα περιορισμού των διαδικτυακών πωλήσεων, οι προτεινόμενες αλλαγές αφορούν τη διττή τιμολόγηση (δηλαδή την επιβολή στον ίδιο διανομέα υψηλότερης τιμής χονδρικής για προϊόντα που προορίζονται να πωληθούν μέσω διαδικτύου από ό,τι για προϊόντα που πρόκειται να πωληθούν εκτός διαδικτύου) και την αρχή της ισοτιμίας (δηλαδή την επιβολή κριτηρίων για τις διαδικτυακές πωλήσεις που δεν είναι συνολικώς ισοδύναμα με τα κριτήρια που επιβάλλονται στα μη διαδικτυακά καταστήματα). Τα στοιχεία που συγκεντρώθηκαν μέχρι στιγμής στο πλαίσιο της επανεξέτασης του κανονισμού απαλλαγής κατά κατηγορία δείχνουν ότι οι διαδικτυακές πωλήσεις έχουν εξελιχθεί σε έναν δίαυλο πωλήσεων που λειτουργεί εύρυθμα και, ως εκ τούτου, δεν χρειάζονται πλέον ειδική προστασία με τον χαρακτηρισμό ορισμένων έμμεσων μέτρων περιορισμού των διαδικτυακών πωλήσεων ως περιορισμών ιδιαίτερης σοβαρότητας.

Ως εκ τούτου, το άρθρο 4 του αναθεωρημένου κανονισμού απαλλαγής κατά κατηγορία δεν χαρακτηρίζει πλέον τη διττή τιμολόγηση ως περιορισμό ιδιαίτερης σοβαρότητας. Κατά συνέπεια, επιτρέπει στους προμηθευτές να καθορίζουν διαφορετικές τιμές χονδρικής για διαδικτυακές και μη διαδικτυακές πωλήσεις από τον ίδιο διανομέα, στον βαθμό που αυτό αποσκοπεί στην παροχή κινήτρων ή την επιβράβευση κατάλληλου επιπέδου επενδύσεων και σχετίζεται με το κόστος κάθε διαύλου.

Επιπλέον, στο πλαίσιο ενός συστήματος επιλεκτικής διανομής, τα κριτήρια που επιβάλλουν οι προμηθευτές όσον αφορά τις διαδικτυακές πωλήσεις δεν πρέπει πλέον να είναι συνολικώς ισοδύναμα με τα κριτήρια που επιβάλλονται στα μη διαδικτυακά καταστήματα, δεδομένου ότι οι δύο δίαυλοι έχουν εγγενώς διαφορετικό χαρακτήρα.

Οι προτεινόμενες αλλαγές υπόκεινται στην ίδια περιοριστική αρχή με τους περιορισμούς των διαδικτυακών πωλήσεων γενικότερα. Ως εκ τούτου, ο προτεινόμενος αναθεωρημένος κανονισμός απαλλαγής κατά κατηγορία απαλλάσσει μόνο τη διττή τιμολόγηση και την έλλειψη ισοτιμίας, εάν οι εν λόγω περιορισμοί δεν έχουν, άμεσα ή έμμεσα, ως στόχο να εμποδίσουν τους αγοραστές ή τους πελάτες τους να χρησιμοποιούν το διαδίκτυο για τους σκοπούς της διαδικτυακής πώλησης των αγαθών ή των υπηρεσιών τους.

- 2. Παροχή στα ενδιαφερόμενα μέρη επικαιροποιημένων κατευθυντήριων γραμμών για τη συνδρομή των επιχειρήσεων στην αξιολόγηση των συμφωνιών τους σε ένα επιχειρηματικό περιβάλλον που αναδιαμορφώνεται από την ανάπτυξη του ηλεκτρονικού εμπορίου και των επιγραμμικών πλατφορμών και εξασφάλιση πιο εναρμονισμένης εφαρμογής των κάθετων κανόνων σε ολόκληρη την ΕΕ**

Ένας από τους κύριους στόχους της επανεξέτασης είναι να παράσχει στα ενδιαφερόμενα μέρη επικαιροποιημένες κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τους διαδικτυακούς περιορισμούς και να διασφαλίσει εναρμονισμένη προσέγγιση των εν λόγω περιορισμών σε ολόκληρη την ΕΕ. Για τον σκοπό αυτόν, το σχέδιο αναθεωρημένου κανονισμού απαλλαγής κατά κατηγορία και το σχέδιο αναθεωρημένων κατευθυντήριων γραμμών για τους κάθετους περιορισμούς ενσωματώνουν τις κατευθυντήριες αρχές για την αξιολόγηση των διαδικτυακών περιορισμών που απορρέουν από τη

νομολογία του Δικαστηρίου της ΕΕ, συγκεκριμένα στις υποθέσεις *Pierre Fabre* και *Coty*,⁷ τις οποίες και επικαλείται η ΓΔ Ανταγωνισμού⁸.

Το άρθρο 1 παράγραφος 1 στοιχείο ιδ) του σχεδίου αναθεωρημένου κανονισμού απαλλαγής κατά κατηγορία παρέχει σαφές όριο για την αξιολόγηση των περιορισμών ιδιαίτερης σοβαρότητας σε ένα περιβάλλον που αναδιαμορφώνεται από την αύξηση των διαδικτυακών πωλήσεων. Οι περιορισμοί που, άμεσα ή έμμεσα, μεμονωμένα ή σε συνδυασμό με άλλους παράγοντες, έχουν ως στόχο να εμποδίσουν τους αγοραστές ή τους πελάτες τους να χρησιμοποιούν αποτελεσματικά το διαδίκτυο για τους σκοπούς της διαδικτυακής πώλησης των αγαθών ή των υπηρεσιών τους ή να χρησιμοποιούν αποτελεσματικά έναν ή περισσότερους επιγραμμικούς διαφημιστικούς διαύλους, ορίζονται ως περιορισμοί ενεργητικών ή παθητικών πωλήσεων και, ως εκ τούτου, ως ιδιαίτερης σοβαρότητας περιορισμοί βάσει του άρθρου 4 του κανονισμού απαλλαγής κατά κατηγορία.

Η ενότητα 6.1.2 του σχεδίου αναθεωρημένων κατευθυντήριων γραμμών για τους κάθετους περιορισμούς παρέχει περαιτέρω καθοδήγηση σχετικά με τέτοιους περιορισμούς ιδιαίτερης σοβαρότητας. Εξηγεί πότε ορισμένες επιγραμμικές συμπεριφορές ισοδυναμούν με ενεργητικές ή παθητικές πωλήσεις. Για παράδειγμα, ενώ η λειτουργία ενός ιστότοπου είναι μια μορφή παθητικής πώλησης, η μετάφραση του ιστότοπου σε γλώσσα που δεν χρησιμοποιείται ευρέως στην περιοχή του διανομέα αποτελεί μορφή ενεργητικής πώλησης. Προβλέπει επίσης ότι ο περιορισμός της χρήσης ιστότοπων σύγκρισης τιμών, ή η επί πληρωμή αναφορά σε μηχανές αναζήτησης, ισοδυναμεί με ιδιαίτερης σοβαρότητας περιορισμό βάσει του κανονισμού απαλλαγής κατά κατηγορία, δεδομένου ότι η δυνατότητα διαφήμισης επιτρέπει σε έναν διανομέα να προσελκύει δυνητικούς πελάτες στον ιστότοπό του, γεγονός που αποτελεί προϋπόθεση για τη δυνατότητα διαδικτυακής πώλησης. Αντιστρόφως, οι περιορισμοί της επιγραμμικής διαφήμισης που δεν αποκλείουν συγκεκριμένους διαδικτυακούς διαφημιστικούς διαύλους απαλλάσσονται κατά κατηγορία, για παράδειγμα, εάν οι εν λόγω περιορισμοί συνδέονται με το περιεχόμενο της επιγραμμικής διαφήμισης ή θέτουν ορισμένα πρότυπα ποιότητας. Άλλες επικαιροποιήσεις που αντικατοπτρίζονται στο σχέδιο αναθεωρημένων κατευθυντήριων γραμμών για τους κάθετους περιορισμούς περιλαμβάνουν την εισαγωγή ενότητας σχετικά με τους περιορισμούς στη χρήση επιγραμμικών πλατφορμών και εργαλείων σύγκρισης τιμών (βλ. ενότητες 8.2.3 και 8.2.4).

Το σχέδιο αναθεωρημένου κανονισμού απαλλαγής κατά κατηγορία και το σχέδιο αναθεωρημένων κατευθυντήριων γραμμών για τους κάθετους περιορισμούς παρέχουν επίσης ειδικούς κανόνες και κατευθύνσεις σχετικά με την οικονομία των πλατφορμών, λαμβάνοντας υπόψη ότι αυτό το τμήμα της οικονομίας διαδραματίζει ολοένα σημαντικότερο ρόλο στη διανομή αγαθών και υπηρεσιών. Το άρθρο 1 παράγραφος 1 στοιχείο δ) του αναθεωρημένου σχεδίου κανονισμού απαλλαγής κατά κατηγορία περιλαμβάνει ορισμό του παρόχου επιγραμμικών υπηρεσιών διαμεσολάβησης, ο οποίος βασίζεται σε παρόμοιο ορισμό στον κανονισμό P2B⁹. Ο ορισμός διευκρινίζει ότι οι πάροχοι επιγραμμικών υπηρεσιών διαμεσολάβησης χαρακτηρίζονται ως προμηθευτές βάσει του κανονισμού απαλλαγής κατά κατηγορία. Οι συνέπειες αυτής της διευκρίνισης και της εφαρμογής

---

⁷ Υπόθεση C-439/09 *Pierre Fabre Dermo-Cosmetique SAS* κατά *Président de l'Autorité de la concurrence* EU:C:2011:649· υπόθεση C-230/16 *Coty Germany GmbH* κατά *Parfümerie Akzente GmbH* EU:C:2017:941.

⁸ Βλ. σύνοψη πολιτικής της ΓΔ Ανταγωνισμού με τίτλο «EU competition rules and marketplace bans: Where do we stand after the Coty judgment?» του Απριλίου 2018, διαθέσιμη στη διεύθυνση <https://ec.europa.eu/competition/publications/cpb/2018/kdak18001enn.pdf>.

⁹ Κανονισμός (ΕΕ) 2019/1150 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Ιουνίου 2019, για την προώθηση της δίκαιης μεταχείρισης και της διαφάνειας για τους επιχειρηματικούς χρήστες επιγραμμικών υπηρεσιών διαμεσολάβησης, ΕΕ L 186 της 11.7.2019, σ. 57.

άλλων κανόνων στους παρόχους επιγραμμικών υπηρεσιών διαμεσολάβησης καθορίζονται στις κατευθυντήριες γραμμές για τους κάθετους περιορισμούς (βλ. ενότητα 4.3). Οι σχετικές κατευθυντήριες γραμμές περιλαμβάνουν επίσης επεξήγηση των λόγων για τους οποίους οι επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στην οικονομία επιγραμμικών πλατφορμών δεν μπορούν να χαρακτηριστούν γνήσιοι αντιπρόσωποι (βλ. ενότητα 3.2.3). Επιπλέον, όπως προαναφέρθηκε στο πλαίσιο των προτεινόμενων αλλαγών στην εξαίρεση της διττής διανομής, το άρθρο 2 παράγραφος 7 του σχεδίου αναθεωρημένου κανονισμού απαλλαγής κατά κατηγορία προβλέπει ότι οι πάροχοι υβριδικής επιγραμμικής διαμεσολάβησης δεν επωφελούνται από τον ασφαλή λιμένα που παρέχεται από τον κανονισμό απαλλαγής κατά κατηγορία.

Οι προτεινόμενες αλλαγές συνάδουν με την πρόταση νόμου περί ψηφιακών αγορών¹⁰. Αυτό οφείλεται κυρίως στο γεγονός ότι η πράξη για τις ψηφιακές αγορές επικεντρώνεται στους ψηφιακούς ρυθμιστές πρόσβασης, οι οποίοι είναι επιχειρήσεις που διαθέτουν ισχύ στην αγορά και, ως εκ τούτου, δεν επωφελούνται από τον ασφαλή λιμένα που παρέχει ο κανονισμός απαλλαγής κατά κατηγορία.

Το σχέδιο αναθεωρημένων κατευθυντήριων γραμμών για τους κάθετους περιορισμούς περιλαμβάνει επίσης το έγγραφο εργασίας του Φεβρουαρίου 2021 σχετικά με τους διανομείς που ενεργούν επίσης ως αντιπρόσωποι ορισμένων προϊόντων για τον ίδιο προμηθευτή¹¹.

Επιπλέον, το σχέδιο αναθεωρημένου κανονισμού απαλλαγής κατά κατηγορία αποσκοπεί στη διασφάλιση πιο εναρμονισμένης εφαρμογής του άρθρου 101 της Συνθήκης στις κάθετες συμφωνίες σε ολόκληρη την ΕΕ. Τούτο πρέπει να επιτευχθεί με την ενσωμάτωση, στον ίδιο τον κανονισμό απαλλαγής κατά κατηγορία, ορισμένων κατευθυντήριων αρχών, όπως εκείνων που ισχύουν για τους περιορισμούς των διαδικτυακών πωλήσεων, καθώς και νέων κανόνων, για παράδειγμα όσον αφορά τον ορισμό και τον χαρακτηρισμό των παρόχων επιγραμμικών υπηρεσιών διαμεσολάβησης ως προμηθευτών. Συγχρόνως, το σχέδιο αναθεωρημένων κατευθυντήριων γραμμών για τους κάθετους περιορισμούς αποσκοπεί στην ενίσχυση της ικανότητας των εθνικών αρχών ανταγωνισμού να αποσύρουν το ευεργέτημα του κανονισμού απαλλαγής κατά κατηγορία σε μεμονωμένες περιπτώσεις, στο μέτρο του δυνατού, εντός του υφιστάμενου νομικού πλαισίου, παρέχοντας καθοδήγηση σχετικά με τους εφαρμοστέους όρους και τη διαδικασία (βλ. ενότητα 7.1 του σχεδίου αναθεωρημένων κατευθυντήριων γραμμών για τους κάθετους περιορισμούς).

3. Μείωση του κόστους συμμόρφωσης για τις επιχειρήσεις μέσω της απλούστευσης των ισχυόντων κανόνων και του εξορθολογισμού των υφιστάμενων κατευθυντήριων γραμμών

Το σχέδιο αναθεωρημένου κανονισμού απαλλαγής κατά κατηγορία και το σχέδιο αναθεωρημένων κατευθυντήριων γραμμών για τους κάθετους περιορισμούς αποσκοπούν επίσης στη μείωση του κόστους συμμόρφωσης των επιχειρήσεων, ιδίως των ΜΜΕ, αποσαφηνίζοντας ορισμένες διατάξεις που θεωρούνται ιδιαίτερα περίπλοκες και, ως εκ τούτου, δύσκολο να εφαρμοστούν.

Ειδικότερα, οι διατάξεις σχετικά με τους εδαφικούς περιορισμούς και τους περιορισμούς για τους πελάτες στο άρθρο 4 στοιχείο β) του ισχύοντος κανονισμού απαλλαγής κατά κατηγορία, τις οποίες

---

¹⁰ Πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με διεκδικήσιμες και δίκαιες αγορές στον ψηφιακό τομέα (πράξη για τις ψηφιακές αγορές), {SEC(2020) 437 final} - {SWD(2020) 363 final} - {SWD(2020) 364 final}.

¹¹ Διαθέσιμο στη διεύθυνση

https://ec.europa.eu/competition/consultations/2018_vber/working_paper_on_dual_role_agents.pdf.

τα ενδιαφερόμενα μέρη θεωρούσαν ιδιαίτερα πολύπλοκες, αντικαταστάθηκαν από τρεις χωριστές δέσμες διατάξεων που αποσαφηνίζουν το πεδίο εφαρμογής της απαγόρευσης για καθένα από τα κύρια συστήματα διανομής, δηλαδή την αποκλειστική διανομή, την επιλεκτική διανομή και τη δωρεάν διανομή. Επιπλέον, η ενότητα 4.6 του σχεδίου αναθεωρημένων κατευθυντήριων γραμμών για τους κάθετους περιορισμούς παρέχει λεπτομερή επεξήγηση των χαρακτηριστικών καθενός από τα εν λόγω συστήματα διανομής.

Τέλος, η δομή του σχεδίου αναθεωρημένων κατευθυντήριων γραμμών για τους κάθετους περιορισμούς έχει απλουστευθεί ώστε να παρέχει σαφέστερο πλαίσιο ανάλυσης για τις κάθετες συμφωνίες. Για παράδειγμα, η νέα δομή συνδυάζει τις προηγουμένως διασκορπισμένες κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τις προκαθορισμένες τιμές μεταπώλησης σε ειδική ενότητα (βλ. ενότητα 6.1.1 του σχεδίου αναθεωρημένων κατευθυντήριων γραμμών για τους κάθετους περιορισμούς).

***